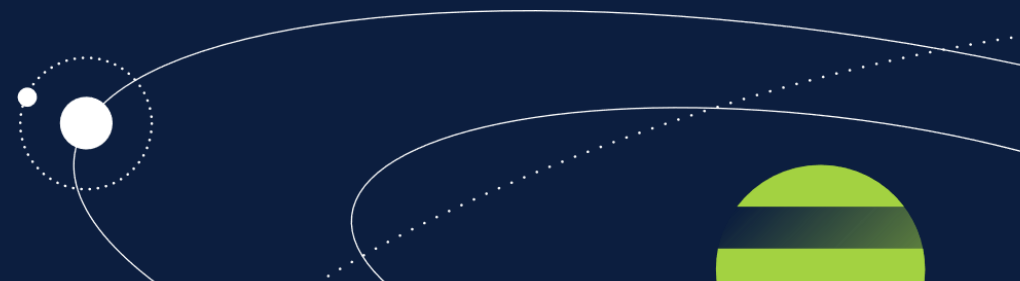

Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2024 m. rugpjūčio 19 d. – rugsėjo 15 d.
2024 m. 34–37 savaitės

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

Mielieji,

regis, nepastebėjome, kaip baigėsi darbinga vasara ir prasidėjo dar intensyvesnis ruduo.

Per šį sezonų kaitos laikotarpį nepriimta naujų VPĮ pakeitimų. Vis dėlto paskelbta viena svarbiausių pastarojo metų naujienų – VPT artimiausiu metu paleidžia atnaujintą CVP IS, kuri, visi tikimės, užtikrins sklandesnį ir operatyvesnį pirkimų organizavimą.

Pristatome 4 Lietuvos apeliacinio teismo procesinius sprendimus įvairiais klausimais: dėl melagingos informacijos, kai deklaruojami juridiniai faktai dar neįsigaliojo, pirkimo procedūrų nutraukimo dėl esminės klaidos, dėl pasiūlymo tikslinimo, kai nepateikta esminė informacija, ir galiausiai – dėl perkančiųjų organizacijų teisės ir pareigos (ne)pratęsti pasiūlymų pateikimo terminą.

Visiems gero skaitymo ir naujos energijos!

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

2024 m. 34-37 savaitėmis nebuvo priimta viešųjų pirkimų sričiai reikšmingų teisės aktų.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT: praneša**, kad nuo šiol viešųjų pirkimų **Švieslentėje** galima stebėti transporto priemonių arba transporto priemonėmis teikiamų paslaugų, patenkančių į Alternatyviųjų degalų įstatymo taikymo sritį, pirkimų rodiklius. Rodiklių pasiektas bei siektinas pagal ADĮ reikšmes galima stebėti ne tik bendrai šalies mastu, bet ir pagal atskirus pirkimų vykdytojus, jų tipus, centrinės perkančiąsias organizacijas, pirkimų sektorius (klasikinį / komunalinį).
2. **VPT: informuoja**, kad iki žiemos pereis prie naujos Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (**CVP IS**). VPT šių metų sausio mėn. nutraukė sutartį su tiekėju, turėjusiu atnaujinti CVP IS, ir ruošėsi naujo pirkimo vykdymui. Pirkimo vykdymas buvo paskubintas po to, kai dabartinis CVP IS kūrėjas pranešė, kad sistemos priežiūros paslaugas teiks iki 2024-10-30. Pirkimą laimėjo jungtinės veiklos pagrindu veikiančios European Dynamics Luxembourg SA ir European Dynamics SA. European Dynamics SA kurtas viešųjų pirkimų vykdymo sprendimas naudojamas Airijoje, Kipre, Maltoje. VPT teigia, kad CVP IS pradės veikti ne vėliau kaip šių metų gruodžio 1 d.

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos apeliacinis teismas: esminių duomenų nepateikimas pasiūlyme nelaikytinas redakcine klaida, kurią būtų galima pataisyti (UAB „EnergoLT“ v AB „Energijos skirstymo operatorius“ ir UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“), 2024-08-20

Vykstant viešojo pirkimo procedūroms, perkančioji organizacija (PO) pakeitė pirkimo sąlygas ir aktyvavo darbų žiniaraščio eilutę, kurios prieš tai nebuvo galima pildyti. Tiekėjas pateikė senos redakcijos žiniaraštį, kuriame ši eilutė buvo neaktyvi, todėl atitinkamų darbų neįkainojo. Nors bendra tiekėjo pasiūlymo kaina buvo mažiausia, tačiau PO atmetė jo pasiūlymą dėl nepilnai užpildyto žiniaraščio. Šalių ginčas kilo ir vėliau teismų nagrinėtas dėl to, ar tiekėjui turėjo būti suteikta galimybė paaiškinti (patikslinti) savo pasiūlymą.

Lietuvos apeliacinis teismas, palikdamas galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovo ieškinį atmetė.

Pirma, Teismas konstatavo, kad pagal teismų praktiką tiekėjams iš esmės leidžiama taisyti tik redakcines klaidas ar nežymius netikslumus. Pagal VPT parengtas pasiūlymų tikslinimo taisykles ir teismų išaiškinimus dėl tiekėjų galimybės paaiškinti (patikslinti) pasiūlymus turi būti sprendžiama vertinant du aspektus: **(i)** ar pirkimo sąlygose nėra nuostatos, kad tam tikro dokumento (informacijos) nepateikimas lemia viso pasiūlymo atmetimą; **(ii)** ar pasiūlymo tikslinimas *de jure* nelemia naujo pasiūlymo pateikimo.

Antra, Teismas sprendė, kad pagal pirkimo sąlygas PO galėjo, bet ne privalėjo atmesti tiekėjo pasiūlymo dėl netiksliai užpildyto žiniaraščio, tačiau naujai užpildyta žiniaraščio eilutė reikštų naujo pasiūlymo pateikimą. Tokią išvadą Teismas pagrindė **(i)** PO nustatyta fiksuoto įkainio kainodara, dėl kurios galutinė kaina gali kisti sutarties vykdymo metu pagal faktiškai įsigyjamus darbų kiekius; **(ii)** vertinimu, kad pirkimo sąlygos dėl tiekėjų pareigos užpildyti visas eilutes buvo aiškios, o naujos žiniaraščio eilutės „atrakinimas“ buvo tinkamai išviešintas; **(iii)** neužpildytos darbų dalies reikšmingumu; **(iv)** pasiūlymo vertinimu, kaip neapimančiu viso pirkimo objekto (esminiu trūkumu); **(v)** vertinimu, kad neužpildyta žiniaraščio eilutė nei *de jure*, nei *de facto* nereiškia 0 Eur įkainio.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

2. Lietuvos apeliacinis teismas: perkančioji organizacija, gavusi tiekėjo prašymą, gali teisėtai pratęsti pasiūlymų pateikimo terminą (UAB „Panevėžio gatvės“ v Panevėžio miesto savivaldybės administracija), 2024-08-23

Perkančioji organizacija (PO), gavusi tiekėjo prašymą, grindžiamą nenumatytomis aplinkybėmis, pakeitė pradinį tiekėjų pasiūlymų pateikimo terminą iš 2024-03-19 į 2024-03-21. Šis PO sprendimas buvo priimtas 2024-03-18. Tą pačią dieną tik anksčiau pasiūlymą pateikė ieškovas. VPT 2024-03-15 pranešė apie galimus CVP IS sutrikimus 2024-03-20 nuo 09.00 iki 17.00, todėl rekomendavo nukelti tiekėjų pasiūlymų terminą, jei šis patenka į šį laikotarpį. Trečiasis asmuo, vėliau pripažintas pirkimo laimėtoju, savo pasiūlymą pateikė prieš pat naujo termino pabaigą. Ieškovas ginčijo PO veiksmus dėl pasiūlymų pateikimo termino nustatymo 2 aspektais: (i) PO neteisėtai pratęsė pasiūlymų pateikimo terminą, nes jis pats jau buvo pateikęs pasiūlymą, o trečiojo asmens prašymas nebuvo grindžiamas privalomo termino pratęsimo pagrindais; (ii) PO neteisėtai dėl CVP IS sutrikimų nepratęsė naujai nustatyto termino.

Lietuvos apeliacinis teismas, palikdamas galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovo ieškinį atmetė.

Pirma, Teismas konstatavo, kad VPĮ įtvirtinti privalomi pasiūlymų pateikimo terminų pratęsimo pagrindai nereiškia, kad PO negalėtų to padaryti ir kitais atvejais, įskaitant gauto tiekėjo prašymo patenkinimą. Toks draudimas neįtvirtintas ir pirkimo sąlygose. Trečiasis asmuo laiku pateikė prašymą pratęsti terminą, tokiam prašymui netaikytinos sąlygos dėl galimybės prašyti paaiškinti pirkimo sąlygas. Pasiūlymų pateikimo termino pratęsimas realiai niekam nesuteikė nepagrįsto pranašumo, pats ieškovas galėjo pakoreguoti (atsiimti ir pateikti naują) savo pateiktą pasiūlymą. Apie termino pratęsimą buvo viešai paskelbta, dėl to nereikšta jokių papildomų prašymų.

Antra, PO neprivalėjo papildomai pratęsti termino dėl CVP IS sutrikimų. Tokia galimybė įtvirtinta tik VPT rekomendacijose, o ne privalomose naudojimosi CVP IS taisyklėse, jose sureguliuota tiekėjo negalėjimo pateikti pasiūlymą situacija, nesusiklosčiusi šiuo atveju.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#)

TEISMŲ PRAKTIKA

3. Lietuvos apeliacinis teismas: tiekėjo sąžiningumas pasiūlyme deklaruojant pašalinimo pagrindų nebuvimą vertinamas pagal jam žinomas aplinkybes, nepriklausomai nuo to, kad dėl jų dar nekilo konkretūs padariniai (UAB „EKOBANA“ v VĮ Ignalinos atominė elektrinė), 2024-09-03

Tiekėjas 2024-01-25 gavo pranešimą iš PO 1 apie tai, kad dėl sutarties vykdymo pažeidimų po 10 d. ketinama nutraukti viešojo pirkimo sutartis. Nors tiekėjas toliau vykdė sutartį, siekė ją išsaugoti (teikė pasiūlymus PO 1), bet šio sprendimo nutraukti viešojo pirkimo sutartį neginčijo įstatymų nustatyta tvarka, o 2024-02-05 buvo įtrauktas į Nepatikimų tiekėjų sąrašą. Tiekėjas 2024-01-31 pateikė paraišką dalyvauti kitame pirkime, kurį organizavo PO 2. Savo pasiūlyme jis nenurodė apie PO 1 sprendimą nutraukti su juo sudarytą sutartį, nepažymėjo, kad jam už pažeidimus anksčiau buvo priskaičiuotos netesybos. PO 2 atmetė tiekėjo paraišką dėl melagingos informacijos ir dėl anksčiau neįvykdytos sutarties. Tiekėjo vertinimu, paraiškos PO 2 pateikimo metu sutartis su PO 1 dar nebuvo nutraukta, o jis dar nebuvo įrašytas į Nepatikimų tiekėjų sąrašą; be to, net jei ir būtų galima laikyti, kad jis pateikė melagingą informaciją, PO 2 privalėjo vertinti jo apsisvalymo įrodymus.

Lietuvos apeliacinis teismas, palikdamas galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovo ieškinį atmetė.

Pirma, Teismas konstatavo, kad tiekėjas, pateikdamas paraišką, PO 2 neatskleidė esminės VPĮ 46 str. 4 d. 6 p. taikymo kontekste informacijos apie anksčiau vykdytą sutartį ir taip sumenkino tarp tiekėjų ir perkančiųjų organizacijų egzistuojantį pasitikėjimą. Tiekėjas taip pat neinformavo, kad jam buvo taikytos sankcijos už netinkamą sutarties vykdymą, nors tokie duomenys svarbūs pildant EBVPD. VPĮ 46 str. 4 d. 6 p. taikymas nesiejamas su aplinkybe, kad sutartis galutinai nutraukta, o tiekėjas įtrauktas į Nepatikimų tiekėjų sąrašą. Šiam tiekėjų pašalinimo pagrindui pakankamos ir sankcijų taikymo ir pranešimo apie sutarties nutraukimą aplinkybės. Tiekėjo nepatikimumui nustatyti pakankamas ir pirkėjo (užsakovo) įspėjimas apie sutarties nutraukimą. Tiekėjas apie šias aplinkybes neinformavo PO 2 netgi įsigaliojus sutarties su PO 1 nutraukimui.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, Teismo vertinimu, tokie tiekėjo veiksmai atitinka melagingos informacijos objektyviusius ir subjektyviusius kriterijus. Tiekėjui buvo žinomos sutarties su PO 1 vykdymo, jam taikytų sankcijų ir nutraukiamos sutarties aplinkybės. Nors tiekėjas ir siekė išsaugoti šią sutartį, tačiau jis turėjo suprasti, kad apie netinkamą jos įgyvendinimą jis privalėjo pranešti PO 2. Kilus abejonei dėl šių duomenų išviešinimo, tiekėjas galėjo dėl to kreiptis į PO 2. Apie sutarties su PO 1 vykdymo aplinkybes tiekėjas PO 2 informavo tik šiai paprašius paaiškinimų, todėl pastaroji galėjo pagrįstai suabejoti šio ūkio subjekto patikimumu ir sąžiningumu. Tai, kad informacija apie tiekėjų įrašymą į Nepatikimų tiekėjų sąrašą yra prieinama viešai, nesumenkina tiekėjų pareigų apie tai pranešti savo iniciatyva. Teismo nuomone, PO 2 sprendimas pašalinti tiekėją iš konkurso yra pagrįstas ir proporcingas (VPĮ 46 str. 8 d.).

Trečia, Teismas, vadovaudamasis kasacinio teismo praktika, nurodė, kad tiekėjai gali apsivalyti tik kitame, o ne tame pačiame pirkime, kuriame pateikė melagingą informaciją. Dėl to PO 2 sprendimas nevertinti apsivalymo įrodymų nepažeidžia VPĮ 46 str. 10 d.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

4. Lietuvos apeliacinis teismas: viešojo pirkimo procedūrų dėl esminės klaidos nutraukimo išimtinumo neatitinka situacija, kai tokį sprendimą perkančioji organizacija priima tik dėl abejonės (UAB „Besmegeniai“ v Mažeikių rajono savivaldybės administracija), 2024-09-03

Perkančioji organizacija (PO) paskelbė vaizdo duomenų perdavimo paslaugų pirkimą. Šioms paslaugoms teikti būtų naudojamos tiek pirkimo laimėtojo, tiek pačios PO turimos kameros. Pirkimo laimėtojas pasiūlė to paties gamintojo kaip ir PO turimos kameros. PO kreipėsi į pirkimo laimėtoją, kad šis įrodytų, kad siūlomų prekių gamintojas neprieštarauja Lietuvos nacionaliniam saugumui; vėliau tiekėjo paprašyta šiuo aspektu paaiškinti ir prekių gamintoją kontroliuojančio subjekto ir patronuojančio fondo atitikti. Tiekėjas pateikė visus dokumentus, kuriuos galėjo gauti, taip pat nurodė, kad Lietuvoje dėl jo siūlomų kamerų yra sudaryta sutarčių, todėl jų prekių gamintojas nekelia jokios grėsmės. PO, gavusi VPT išvadą, iš pradžių atmetė tiekėjo pasiūlymą, o vėliau, panaikinusi šį sprendimą, nutraukė pirkimo procedūras. PO vertinimu, pirkimo dokumentuose buvo padaryta klaida, nes jai pačiai priklausančios kameros, kurios būtų naudojamos vykdant sutartį, nebuvo patikrintos nacionalinio saugumo aspektu, o tiekėjas neįrodė, kad jos saugios.

Lietuvos apeliacinis teismas, panaikindamas pirmosios instancijos teismo sprendimą, ieškovo ieškinį patenkino.

Pirma, Teismas nurodė, kad pirkimo procedūros turi būti nutraukiamos išimtiniais atvejais dėl objektyvių priežasčių (o ne jų subjektyvų vertinimą) ir įvertinus pastangas jas išsaugoti. Nėra svarbu, kada atsirado nenumatytos aplinkybės, jei jos reikšmingos tolesnei pirkimo eigai. Perkančiosios organizacijos privalo įrodyti, kad dėl klaidos pirkimas tapo nebetikslingas arba jam įvykus bus įsigytas poreikių nebeatitinkantis objektas. Be to, turi būti parodyta, kad dėl padarytos esminės klaidos pirkimo nenutraukimas turės neigiamą įtaką pirkimui, tiekėjams ir (ar) perkančiajai organizacijai.

Antra, Teismas konstatavo, kad pagal VPĮ pakeitimus nuo 2025 m. sausio 1 d. nebegali būti naudojama nepatikima įranga ir turi būti keičiama, jei techninė ir programinė įranga negalėtų būti prižiūrima ar palaikoma įrangos palaikytojų, atitinkančių įstatyme įtvirtintus saugumo kriterijus. Nagrinėjamu atveju ginčo objektas yra pirkimo procedūrų nutraukimas, o ankstesnis sprendimas dėl pasiūlymo atmetimo buvo panaikintas. Taigi tiekėjo ir jo pasiūlymo atitiktis nacionalinio saugumo reikalavimams buvo įvertinta, PO galiausiai nenustatė grėsmių, dėl kurių kiltų poreikis atmesti jo tiekėjo pasiūlymą. PO kilo pareiga įrodyti esminę klaidą, tačiau to ji nepadarė, todėl pirkimo procedūrų nutraukimas pripažintinas neteisėtu. Kitų priešingų objektyvių duomenų nėra, be to, PO galėjo dėl kamerų saugumo spręsti prieš pirkimo paskelbimą.

Lietuvos apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

